

Kartu mes galime viską

**Vaida Kuizinaitytė,
LSŠA projektų administratorė**

2007 m. lapkričio 19 – 25 d. mažuose ir dideliuose Lietuvos kaimuose, miestuose ir miesteliuose Lietuvos suaugusiųjų švietimo asociacija, bendradarbiaudama su Lietuvos nacionaline UNESCO komisija bei Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministerija, organizavo aštuntąją Suaugusiųjų švietimo savaitę „Mokomės kartu: vaikai, tėvai, seneliai“.

Savaitė akcentavo kartų švietimą ir mokymąsi kaip pagrindą mokymosi ir bendravimo tradicijų diegimui šeimose, bendruomenėje ir visuomenėje. Taip pat tikėtasi parodyti, jog mokymasis neturėtų būti suprantamas siaurąja prasme – tai naujų įgūdžių ugdymas kultūros, meno ir literatūros, technikos ir naujųjų informacinių technologijų, sporto, verslo, amatų, kalbų, ekologijos ir krašto pažinimo ir kitose srityse.

Savaitės renginiais siekta atkreipti pačios šeimos, mokymo ir kultūros institucijų, valdžios institucijų ir visuomenės dėmesį į tai, kad rimčiausios žmogaus ugdymo problemos - nenoras mokytis, dvasingumo mažėjimas, vertybių praradimas – greičiau išsprendžiamos dirbant bendrai. Savaitės metu išryškinta geroji šeimų patirtis, siekiant paskatinti kitas šeimas sekti jų pavyzdžiu. O tokių šeimų tikrai buvo ne viena.

„Be mokslo nebūtų žmogaus“ – taip kartą išmąstė septynmetė Valkiūnų (Panevėžys) dukra. Ir paaiškino: „kai vaikas gimsta, jis turi išmokti valgyti, paskui – sėdėti, kalbėti...“. Mokymasis šioje šeimoje prasideda nuo Babytės, jaunystėje svajojusios tapti pradinė klasių mokytoja: iš jos vaikai išmoko daugybę senovinių eilėraščių, smagių žaidimų su paliūliavimais, pakutenimais. Babytės pradėtus piešti vaikiškus piešinėlius neretai pabaigia kurti mažiausieji. Darbelius palydi čia ir dabar kuriamos vienkartinės istorijos. Po darbų, išleidus Babytę namo, su vaikais dainuoja ir žaidžia mama. Vaikystė gi būna tik viena, todėl ji turi skambėti juoku ir dvelkti šeimos šiluma.

Šaltais žiemos vakarais prie stalo susėdusi Kumelių, Prantkelevičių bei Geleževičių šeimyna aptaria per metus sukaupią medžiagą ir imasi darbo - rašo Toleikių kaimo (Sudeikių sen., Utenos r.) metraštinę. Ši veikla prasidėjo nuo pomėgio kaimo įvykius įamžinti nuotraukose bei rašyti trumpas ataskaitas apie tuose įvykiuose dalyvavusius žmones. Sukurtame metraštyje galima perskaityti ne tik apie kaimo dabartį, bet ir apie istorinę jo praeitį. Smagiausia tai, kad metraštinio rašymas subūrė mažus ir didelius, močiutei padėjo „prisijaukinti“ kompiuterį, o kaimo žmonėms suteikė galimybę dar kartą nubraukti ašarą arba nusišypsoti, prisiminus praslinkusias akimirkas.

O štai Nausėdos (Šilutė) propaguoja sveiką gyvenseną ir nesibaimina net viduržiemį lįsti į eketę. Šia „liga“ visus užkrėtė tėtis, kuris, įgijęs praktinių bei teorinių sveikos gyvensenos žinių, netruko jomis pasidalinti su šeima: senelis buvo sudomintas sveika mityba, sūnūs bei dukra – maudynėmis ledinaime valdenyje... Svarbiausia, kad tai padeda ne tik sveikai, bet ir įdomiai gyventi. Gyventi su šypsena.

Krepšinio šalyje, žinoma, yra ir daug sportuojančių šeimų. Štai Gudaičiai (Šiaulių r.) kartu su vėju lekia dviračiais, mokosi suvaldyti riedučius ir pačiūžas, žaidžia tinklinį, futbolą, badmingtoną. Grigalių šeimynai (Šiaulių r.) sportą pamilti išmokė tėtis krepšininkas ir tinklininkė mama. Krepšinio treniruotės padėjo šeimai prieš kelis metus Š.Marčiulionio varžybose 3x3 užimti prizinę trečiąją vietą. Smagu tai, jog jų įrengtoje sporto aikštelėje sveikai laisvalaikį leidžia ir kaimynų, draugų vaikai.

Kazimieraičių šeimoje bendros veiklos taip pat niekad nestinga. Labiausiai mylimos kelionės bei orientavimosi sportas (kuris, beje, supažindino ir tėtį su mama). Nuo mažumės vaikai su tėveliais dalyvauja ne tik orientacinėse varžybose, bet ir Šeimų varžybose, bėgimo šventėse. „Savos varžybos“ vyksta ir tarpusavyje: sūnus Gvidas krepšinio aikštelėje nušluosto nosis „moteriškėms“, tačiau slidinėjimo trąsoje priverstas pripažinti mamos pranašumą; kalnų slidinėjimo trąsose vyresnius neretai aplenkia mažosios sesutės, nejauchiančios baimės čiuožti ir atbulomis. Tačiau ir be sporto randama ką nuveikti, pvz., vyrams žaidžiant futbolą, „moteriškoji pusė“ kepa pyragus.

Tradicinius lietuvių amatus puoselėjančios Jančorių, Šiušių, Gailių ir Kazlauskų šeimos (Alytus) moterys iš 96 m. senolės mokosi pyragų ir tortų gamybos paslapčių, gėrasi darbščios audėjos, mezgėjos ir siuvinėtojos sukurtomis juostomis, užuolaidomis, kilimais ir kitais rankdarbiais, kurių

„atsiradimo“ subtilių senolė moko ir vaikus bei vaikaičius. Išsaugojusi puikią atmintį močiutė dažnai pasakoja apie gyvenimą tarpukario Lietuvoje, skatindama domėtis ir gerbti savo praeitį.

Vieninteliai Lietuvoje vėtrungių gamyba užsiima Bliūdžių šeima (Švėkšna): tėtis drožia, mama jas dažo. Tėvo Vaidoto proseneliai tiek iš tėvo, tiek iš motinos pusės buvo medžio meistrai. Medį pamilti ir sušildyti jis išmokė ir abu savo sūnus, gebančius išdrožti medinius žirgus, karietas, automobilius, kardus...

Savickų šeimoje (Utena) visi mėgsta dainuoti. Mama savo „karjerą“ pradėjo dar darželyje, o dabar kartu su 3,5 m. dukrele lanko folkloro ansamblių muzikos mokykloje, kuriame ne tik dainuoja liaudies dainas, groja, bet ir šoka. Tiesa, jos dainuoja ir šoka ir namie, pvz., išgirdusios per radiją mėgstamą dainą.

Dainuoti, muzikuoti bei šokti mėgsta ir Andriūnų šeima su močiute Irena Blinstrubiene, vadovaujančia etnografiniam ansambliui „Karkluoja“ (Panevėžys). Vasarodami vaikai dažnai dalyvavo ansamblio repeticijose, važiavo į koncertus, todėl ir patys pradėjo dainuoti. Šeimos moterys ir merginos džiugina sutartinėmis, mokyklą lankantys vaikai aktyviai dalyvauja ne tik mokyklos, bet ir miesto muzikiniuose renginiuose.

Damijonaičių ir Valaičių šeima kartu sportuoja, muzikuoja, dainuoja ir šoka, iš kartos į kartą perduoda pasakojimus, sodina medelius, piešia, fotografuoja. Jaunesnieji moko tėvelius ir senelius naudotis kompiuteriu. Savo sugebėjimais šeima noriai dalijasi su kitais: padėdami organizuoti mokykloje bei bendruomenėje vykstančius renginius, šventes, ekskursijas.

Bagdavičių, Stašinskių, Gaidžių ir Mareckų šeimoje susirinkusios keturios kartos (seneliai, tėvai, anūkai, proanūkiai) mokosi žaisti lietuvių liaudies bei kitus žaidimus, mena mėsles, minkles, dainuoja dainas, seka pasakas, deklamuoja eilėraščius, pasakoja įvairius pasakojimus, mokosi atlikti įvairius senovinius darbus (pvz. vyti pančius, kedenti vilnas, plėšyti plunksnas, verpti). Tai išugdo vieningumą ir pagarbą vienas kitam, po kurių seka supratingumas, atjauta, pagalba ne tik šeimos nariams, bet ir kitiems žmonėms.

Tai tik keletos Lietuvos šeimų geroji bendro mokymosi patirtis, tačiau tikime, kad tokių drauge šokančių, dainuojančių, sportuojančių, kuriančių šeimų yra kur kas daugiau. Ir bus dar daugiau. Juk bendra veikla – tai juosta, surišanti mažus ir didelius pagarba, pasitikėjimu ir taip reikalinga žmogiška šiluma.

Mokomės kartu

2007 metų suaugusiųjų
švietimo savaitė

